
نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۶۷۲

و ک

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۶۷۳، «رکع» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «رکع» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «رکع» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۶۷۳
ریشه	رکع
تعداد تکرار	۱۳
تعداد مشتقات	۹
تعداد ریشه مرتبط	۹۰

فهرست مشتقات

۱. ازکعوا (۳)	۳. الرَّاکِعُونَ (۱)	۵. الرَّكَّعَ (۲)	۷. رَاكِعُونَ (۱)
۲. ازکعی (۱)	۴. الرَّاکِعِينَ (۲)	۶. رَاكِعًا (۱)	۸. رُكَّعًا (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. ابراهیم (۳)	۱۹. بوء (۱)	۳۸. رکع (۶)	۵۶. ظلم (۱)
۲. اتی (۳)	۲۰. بیت (۴)	۳۹. رئی (۱)	۵۷. ظنن (۱)
۳. اثر (۱)	۲۱. بین (۱)	۴۰. زرع (۲)	۵۸. عبد (۲)
۴. اجر (۱)	۲۲. توب (۱)	۴۱. زکو (۳)	۵۹. عجب (۱)
۵. اخذ (۱)	۲۳. توراة (۱)	۴۲. سجد (۸)	۶۰. عرف (۱)
۶. ازز (۱)	۲۴. ثوب (۱)	۴۳. سوق (۱)	۶۱. عظم (۱)
۷. اسماعیل (۱)	۲۵. جعل (۱)	۴۴. سوم (۱)	۶۲. عكف (۱)
۸. الله (۵)	۲۶. حد (۱)	۴۵. سوی (۱)	۶۳. عمل (۲)
۹. اله (۵)	۲۷. حفظ (۱)	۴۶. سیح (۱)	۶۴. عهد (۱)
۱۰. امر (۱)	۲۸. حمد (۲)	۴۷. سئل (۱)	۶۵. غفر (۲)
۱۱. امن (۶)	۲۹. خرج (۱)	۴۸. شدد (۱)	۶۶. غلظ (۱)
۱۲. انجیل (۱)	۳۰. خرر (۱)	۴۹. شرک (۱)	۶۷. غیظ (۱)
۱۳. انس (۱)	۳۱. خلط (۱)	۵۰. شطء (۱)	۶۸. فتن (۱)
۱۴. انن (۳)	۳۲. خیر (۱)	۵۱. شیء (۱)	۶۹. فضل (۱)
۱۵. ای (۱)	۳۳. داود (۱)	۵۲. صلح (۲)	۷۰. فعل (۱)
۱۶. بشر (۱)	۳۴. رب (۴)	۵۳. صلو (۴)	۷۱. فلح (۱)
۱۷. بعض (۲)	۳۵. رحم (۱)	۵۴. طهر (۲)	۷۲. قلل (۱)
۱۸. بغی (۲)	۳۶. رسل (۲)	۵۵. طوف (۲)	۷۳. قنت (۲)
	۳۷. رضو (۱)		

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۴۳} وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ
۲. {البقرة - ۴۳} وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ
۳. {البقرة - ۱۲۵} وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنَا وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ
۴. {آل عمران - ۴۳} يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ
۵. {آل عمران - ۴۳} يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ
۶. {المائدة - ۵۵} إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ
۷. {التوبة - ۱۱} التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ السَّاجِدُونَ الرَّاكِعُونَ السَّاجِدُونَ الْآمِنُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالتَّاهُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ وَ بَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ
۸. {الحج - ۲۶} وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَن لَّا تُشْرِكْ فِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ
۹. {الحج - ۷۷} يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ
۱۰. {ص - ۲۴} قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعَجِكَ إِلَى نَعَاجِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَا هُمْ وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ
۱۱. {الفتح - ۲۹} مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزُرْجٍ أُخْرِجَ شَطَءُهُ فَأَزْرَهُ فَاسْتَلْظَمَ فَاَسْتَوَى عَلَى سُوْقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا
۱۲. {المرسلات - ۴۸} وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ
۱۳. {المرسلات - ۴۸} وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ